

Digital workshop

om att utveckla kunskapsstöd
till civilsamhället på lokal nivå

Dokumentation från workshopen
26 aug 2021

Omar Nur

Innehåll

Sammanfattning	3
Uppdrag	3
Politiken för det civila samhället	3
Digital workshop	3
Ett delaktigt civilsamhälle i samverkan – Perspektiv på samverkan mellan offentliga och civilsamhälle	4
Resultat från workshopen	5
Stärka kunskap hos kommuner och civilsamhället	5
Föreningskunskap till nya föreningar	5
Digitala utbildningar	6
Coronapandemin	6
Samverkan	6
Finansiering	7
Juridiskt stöd	7
Stöd mellan föreningslivet	8
Nätverk	8
Urval från utvärderingen	9
Hur användbart tycker du att innehållet är för dig i ditt arbete?	9
Vad kan den offentliga sektorn bidra med för att stärka kunskapsstödet till det civila samhället?	9
Övrigt	10
Tipsruta	11
Bilaga	12
Föreläsningbilder av Roberto Scaramuzzino	12

Sammanfattning

Uppdrag

MUCF har i uppdrag att ta fram och sprida information om villkoren för det civila samhället att verka. Vidare har myndigheten fått i uppdrag att utveckla kunskapsstöd till det civila samhället om det offentliga regelverket när det gäller organisationsformer, bidrag med mera. Fakta har samlats i ett kunskapsstöd på mucf.se: <https://www.mucf.se/kunskapsstod-till-det-civila-samhallet>. Här hittar du både vägledning, verktyg och metodstöd för civilsamhället. Här finns också samlad information om att starta och driva olika organisationsformer, samverka med offentliga sektor samt information om olika bidrag som föreningar kan söka från till exempel statliga myndigheter, kommuner, regioner och EU.

Politiken för det civila samhället

Målet för politiken för det civila samhället är att villkoren för det civila samhället, som en central del av demokratin, ska förbättras. Detta ska ske i dialog med det civila samhällets organisationer genom att;

- utveckla det civila samhällets möjligheter att göra människor delaktiga utifrån engagemanget och viljan att påverka den egna livssituationen eller samhället i stort,
- stärka förutsättningarna för det civila samhället att bidra till samhällsutvecklingen och välfärden både som röstbärare och opinionsbildare och med en mångfald verksamheter, och
- fördjupa och sprida kunskapen om det civila samhället.

Digital workshop

Myndigheten har i uppdrag att utveckla kunskapsstödet till det civila samhället. Torsdagen den 26 aug 2021 bjöd MUCF, tillsammans med Sveriges Föreningar, in företrädare för civilsamhället och kommuner till en digital workshop om hur civilsamhällets kunskapsbehov kan stärkas och utvecklas.

Ämnet engagerade många. Under seminariet genomfördes workshops där olika frågor diskuterades i mindre grupper. Deltagarna fick i uppgift att inventera civilsamhällets kunskapsbehov på lokal nivå och diskutera hur kommuner kan förbättra villkoren för civilsamhället.

I workshopen deltog cirka 50 deltagare, bland annat kommunala tjänstepersoner och företrädare från civilsamhället. Under två timmar delade deltagarna kunskap, goda exempel och erfarenheter om civilsamhällets kunskapsbehov med varandra.

Ett delaktigt civilsamhälle i samverkan – Perspektiv på samverkan mellan offentliga och civilsamhälle

Forskaren Roberto Scaramuzzino, docent vid Lunds universitet, inledde workshopen med ett inspirationspass på temat *Ett delaktigt civilsamhälle i samverkan* – om relationen mellan civilsamhället och lokala myndigheter med utgångspunkt i aktuell forskning.

Föreläsningen byggde på relevanta, teoretiska perspektiv på samverkan i jämförelse med andra typer av relationer (till exempel komplement eller kooperering) som kan uppstå mellan offentliga myndigheter och det civila samhällets organisationer. Det relaterades till olika exempel av plattformar för samverkan både inom civilsamhället och mellan civilsamhället och offentliga organisationer (till exempel föreningsnätverk, paraplyorganisationer, överenskommelser, partnerskap med mera).

Vidare berörde föreläsningen frågor om styrning, finansiering och organisering. En viktig aspekt var, vilka utmaningar och möjligheter olika organisatoriska logiker utgör för samverkan. Logikerna möjliggör att förstå skillnaden mellan offentliga och ideella organisationers olika uppdrag, styrning, prioriteringar och så vidare.

Mer om föreläsningen kan du titta på här: [Film om samverkan](#).

Resultat från workshopen

Grupper från kommuner och civilsamhället diskuterade civilsamhällets kunskapsbehov på lokal nivå och hur kommuner kan förbättra villkoren för civilsamhället. Under två timmar delade deltagarna kunskap, goda exempel och erfarenheter med varandra. Här sammanfattar vi resultatet i korthet.

Stärka kunskap hos kommuner och civilsamhället

- Ökad kunskap hos civilsamhället om hur offentliga myndigheter fungerar, hur deras beslut- och budgetprocess ser ut etcetera. Ett problem är att civilsamhället ofta ser kommunen som en enhet medan det inte är så i verkligheten. Där finns exempelvis flera förvaltningar, enheter, politiker och tjänstepersoner – och alla har inte nödvändigtvis samma agenda, kunskap eller perspektiv. Här behöver vi stärka kunskapen!
- Sektorsövergripande kunskap mellan regional och kommunal nivå. Förståelse för varandras förutsättningar. Stora strategier från regionen kan ge för höga förväntningar från civilsamhället på vad kommunerna klarar av.
- Kunskap hos offentlig sektor om civilsamhällets nya sätt att organisera sig. Alla kanske inte skapar en klassisk förening längre – hur kan vi som offentlig sektor förhålla oss till dem?
- Kommunen själv utbildar via kunskapsseminarier, tillfällen för erfarenhetsutbyte mellan föreningar eller att skapa ett nätverk att hänvisa föreningarna till, exempelvis SISU, studieförbund etcetera.
- Kunskapen är låg, både kring det offentliga och civilsamhällets förutsättningar. Det behövs kommunikation och strukturer inom och mellan förvaltningar för att skapa en kunskapsbas inom kommunen, fördel med någon som kan samordna civilsamhällesfrågor även om det ofta ligger på olika förvaltningar. Gemensamma riktlinjer för till exempel samverkan, lokala överenskommelser, IOP (Idéburet offentligt partnerskap) etcetera.

Föreningskunskap till nya föreningar

Många nya föreningar behöver stöd i föreningskunskap och demokratifrågor, här finns ett stort kunskapsbehov att arbeta med i form av utbildningsinsatser.

- Ett förslag är att ta stöd av studieförbund och paraplyorganisationer.
- Kunskap om sociala företag. Är traditionella föreningar på väg att bli sociala företag?
- Utbildning om hur föreningar och enkla nätverk/grupper kan drivas.
- Utbildning i digitala kommunikationslösningar.
- Utbildning i presentationsteknik.
- Kunskap om offentliga åtaganden, egen och lagstyrda.
- Kunskap om projekt, ansökningar och redovisning.
- Utbildning om styrelsearbete.

- Utbildning om digitala kurser inom allt från hur en kassör arbetar till hur man skapar ett medlemsregister i Excel.
- Ledarskapsutbildningar.
- Information om hur IOP tas fram och utvecklas.
- Information om upphandlingssystemet.

Digitala utbildningar

Ett annat förslag som togs upp, om hur vi kan stärka kommuners och civilsamhällets kunskap ännu mer, var digitala (kostnadsfria) utbildningar som till exempel MUCF skulle kunna ha på sin hemsida. En annan är att till exempel paraplyorganisationer, föreningservice, kompetenscenter får medel till att arangera dessa utbildningar vilket då även skulle kunna leda till att lokala nätverk utvecklas och förstärks.

Coronapandemin

- För vissa föreningar har det varit svårt att mötas digitalt eftersom man har saknat kunskap om digitaliseringsverktygen och inte heller alltid haft förutsättningarna för att kunna ha ett möte digitalt. Samtidigt har pandemin tvingat många föreningar att lära sig den digitala tekniken vilket påskyndat kunskapen något.
- Det är väldigt mycket pengar i omlopp för att stärka olika civilsamhällesaktörer inom kultursektorn i pandemin. Det fanns dock ingen riktigt mottagare av de stora investeringspengarna. För kulturlivet handlade det förut om att hitta resurser, men nu handlar det snarare om att forma en digital kulturupplevelse. Här behövs mycket ny kunskap! Kanske upplever vi ett paradigmskifte i kulturupplevelse?
- Stöd för digitalisering kopplat till pandemin anpassat till civilsamhällets verksamheter och finansiellt stöd. Många har svårt att ta till sig viktig information från offentliga sektorn när informationshämtningen blir mer och mer digital, vilket försvårar möjligheten att söka de bidrag/samverkansmöjligheter som finns lokalt.

Samverkan

- Civilsamhället borde ses som en självklar part. Man borde se det som tre tårtbitar; den offentliga sektorn, den privata sektorn och den idéburna sektorn. Med detta synsätt blir organisationer en självklar del i olika typer av samverkansforum.
- Viktigt att skapa en samverkan mellan kommun och studieförbund. Att ställa krav på vad studieförbunden kan erbjuda föreningar i villkoren för bidrag och ha en god dialog mellan kommun och studieförbund.
- Offentliga sektorn ska samverka med civilsamhället – hur gör vi i praktiken för att hela kommunen ska göra detta?
- Dialogforum, mötesplats mellan politiker, tjänstepersoner och föreningslivet.
- Utveckla dialogen mellan kommuner och föreningslivet. Hur kan vi skapa mer tid för dialog med de resurser vi har?

- Hur hittar vi engagemanget? Via engagemanget uppkommer naturlig plattform för samverkan. Exempelvis, hur får vi barn och unga i mer rörelse? Förslag är att börja i denna ände i stället. Inte samverka för samverkans skull.
- Samverkansöverenskommelser, till exempel RF-SISU, exempel från en kommun. Viktigt med ”effektmål” i samverkansöverenskommelser med indikationer som uppföljning.
- Bredda frågorna som man samarbetar kring, inte bara kultur och idrott utan också miljö och samhällsutveckling generellt! Behövs mer kunskap hos kommunen (tjänstepersoner och politiker) men också hos civilsamhället om att man kan samarbeta kring breda utvecklingsfrågor!
- Vi diskuterade även IOP, upphandling och andra finansieringsmodeller och dess hinder och möjligheter. En intressant kunskapslucka identifierades när det kommer till kommunens arbets sätt, i form av en fråga: Hur går processen till när kommuner väljer vilken organisation de vill samarbeta med?
- I Danmark är kommunen försiktiga med att samarbeta med organisationer som arbetar med våldsbejakande extremism och där samverkar de ideella organisationerna i större utsträckning med det privata.

Finansiering

- Modernisera bidragssystemet, sänk trösklarna för ”egna initiativ vuxna och grupp”. Även under denna punkt handlade diskussionen om långsiktig finansiering och om vikten av att skapa en finansieringsmodell som är rättvis. Något som gör det möjligt för det civila samhället att konkurrera eller samverka på lika villkor.
- Föreningsstödet ska vara enkelt, transparent och långsiktigt.
- Kunskap om att söka bidrag och projektbidrag. Hur skriver man en projektplan? Hur mäter man effekt?
- Kommuner ordnar lokala möten med föreningar och informerar om olika stöd som finns i kommunen och även hos andra bidragsgivare.
- Enkla modeller för ekonomiskt stöd, klumpsummor.
- Undvika byråkratisering av civilsamhällets föreningar och grupper.
- Medel till bra verksamhet, inte nödvändigtvis nya idéer.
- Viktigt att civilsamhället får vara med i samtal om olika lösningar, till exempel revidering av eller skapandet av föreningsstöd.

Juridiskt stöd

Vad gäller juridiskt stöd anpassat till civilsamhällets verksamheter, menar civilsamhället att föreningar ofta har kunskapsluckor gällande juridiken. Något som krävs för att på ett framgångsrikt sätt ta del av de bidrag/samverkansmöjligheter som finns. Många mindre föreningar har dock inte de ekonomiska resurser som krävs för att kunna ta del av nödvändig juridisk kunskap. Ett juridiskt kunskapsstöd anpassat till föreningslivet är därför mycket önskvärt.

Stöd mellan föreningslivet

- Kunskap om föreningslivet till föreningslivet. Detta för att lättare presentera sin egen sektor, dess behov och kapacitet. Denna kunskap är avgörande för många delar av föreningslivets verksamhet, både vad gäller samverkan och kunskapsutbyte inom den egna sektorn och för att orientera sig och sin egen förening/verksamhet lokalt. Men också för att presentera och kommunicera sin verksamhet till andra sektorer.
- Viktigt att föreningarnas styrelse aktiverar medlemmarna i föreningslivet. Delegerar arbete och skapar delaktighet. Hur kan den offentliga sektorn stötta där?
- En del av långsiktig strategi för kunskapsförsörjning till civilsamhället är att paraplyorganisationer kan ta en större roll när det kommer till att genomföra workshops inom olika ämnen. Viktigt att det är knutet till finansiering eftersom många föreningar inte har ekonomisk möjlighet att delta annars.

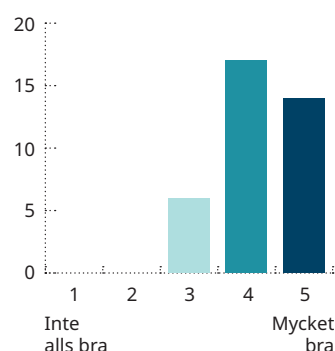
Nätverk

- Det är en utmaning för föreningsråd att hitta nätverk, både inom det offentliga och mellan olika föreningar. En annan utmaning för civilsamhället är att hålla sig uppdaterad med vad som sker inom kommunen och politiken. På många ställen har inte organisationer inom den ideella sektorn en given plats vid förhandlingsbordet, men det kan upplevas som om att näringslivet bjuds in mer ofta. Det upplevs även som om näringslivet blir mer krediterade när de samverkar med det offentliga. Det syns mer utåt.
- Vikten av öppna tvärfungerande nätverk med representanter från både kommun och civilsamhälle kring engagerande frågor. Exempelvis suicidpreventivt nätverk.

Urval från utvärderingen

Hur användbart tycker du att innehållet är för dig i ditt arbete?

Skattning	Antal	Procent
1 - Inte alls bra	0	0
2	0	0
3	6	16,2
4	17	45,9
5 - Mycket bra	14	37,8
Totalt	37	100

Vad kan den offentliga sektorn bidra med för att stärka kunskapsstödet till det civila samhället?

- Större kännedom och kunskap om civilsamhället.
- Vara tydligare och mer kommunikativa, tillgängliga för dialog. Skapa många olika mötesplatser och sänka trösklarna.
- Juridisk hjälp och stöttning. Sprida information/marknadsföra föreningars verksamhet och event (service), IOP stöd, upphandling stöd med mera.
- Ett förslag är att MUCF kan ha digitala utbildningar som är kostnadsfria på sin hemsida inom bokföring, stadgar, årsrapporter, medlemsregister, IOP, upphandling etcetera.
- Utbildning i demokrati och föreningskunskap.
- Uppsökande verksamhet i stället för att bara vänta på initiativ från civilsamhället.
- Utbildning och kunskapsförmedling om demokrati och föreningsfrågor. Handfast stöd. Även stöd och samverkan till Studieförbunden för att arbeta mer aktivt med samma kunskapsförmedling.
- Bli bättre på dialog och delaktighet.
- Hjälpa till att skapa nätverk för oss föreningar.
- Fortsatt dialog med civilsamhället, fortsätta samverka och verkligen ta till sig vad civilsamhället efterfrågar. Den offentliga sektorn måste kontinuerligt vara ett stöd till civilsamhället och visa att vi finns samt fortsätta utvecklingsarbetet för att förenkla vardagen för föreningslivet.
- Ordna möten med föreläsningar av olika slag.

- Samordning, initiera dialoger, ta föreningarna på allvar. Hjälpa till med marknadsföring och erbjuda kurser som efterfrågas (förutom bidrag och lokaler då).
- Koppla ihop aktörer med varandra, exempelvis föreningar med folkbildningen, öppna dörrar till olika enheter på kommun och region, tydliggöra vad den offentliga sektorn kan bidra med och vad inte, anordna utbildningar, informationstillfällen och workshops/delaktighetsarbete etcetera.
- Visa en öppenhet och vilja att stötta det lokala civilsamhället i en process att starta olika samverkansformer såsom paraplyer. Öka kunskapen kring IOP och andra former.
- Denna typ av seminarier är värdefulla.
- Har en önskan om att vi blir en given part i ett tidigt skede av samverkan och bjuds in till förhandlingsbordet på samma sätt som det privata. Gärna kopplat till en långsiktig finansieringsmodell som är rättvis.
- Skapa lokala faktainstrument för att samla in och synliggöra lokala fakta om civilsamhället.
- Lyssna på vad civilsamhället efterfrågar följ upp hur kommuner arbetar med civilsamhället. Gör en omvärldsanalys där det fungerar bättre i kommuner kontra sämre för att i sin tur sprida kunskap till kommuner, studieförbund etcetera.

Övrigt

- Bra initiativ med digitala seminarier.
- Robertos föredragning var lärorik just gällande definitionen av samverkan.
- Bra upplägg på workshopen, tydliga instruktioner och bra med små grupper.
- Oerhört professionellt med förberedelse, program och frågor innan. Programmet genomfördes dessutom till punkt och pricka utan att det blev stelt.
- Bra med diskussioner i grupper och kortare redovisningar. att lyssna till andras reflektioner och idéer. Också bra med ett kortare seminarium och inte heldag.
- Det flöt på bra. Alltid intressant att möta ”kollegor” från hela Sverige och höra hur andra gör. Det är stor variation mellan kommunerna.
- Grupperna var väldigt samstämmiga om synpunkter på frågorna, både offentligas representanter och civilsamhällets. Kontakterna mellan grupperna kan förbättras på flera plan, men offentliga måste nog ta initiativet.

Tipsruta

Skapa lokala faktainstrument för att samla in och synliggöra lokala fakta om civilsamhället.

Anordna bidragsmässor där kommun, region och statliga myndigheter kan presentera sina verksamheter för att göra det lättare för föreningar att söka finansiella medel från externa bidrag och fonder. Föreningarna får information om olika stödformer samt möjlighet att ta direkt kontakt med företrädarna för externa bidragsgivare och att låta föreningar inspireras.

Utse en kommunal tjänsteperson med särskilt ansvar för Civilsamhällets frågor inklusive rådgivning.

Örnsköldsvik kommun vill starta kvällsfika med föreningar, för dialog, handläggare på fritidsenheten och föreningar.

Klippan kommun vill utveckla samverkan med studieförbund.

Jönköpings kommun driver ett utvecklingsarbete vars målsättning är att skapa en hållbar förening som kan stötta eldsjälarna och grupper som vill göra aktiviteter/projekt/initiativ på prioområde (Huskvarna söder, Öxnehaga, Österängen, Råslätt). Syftet är att möjliggöra ekonomiska lösningar för initiativ som är samhällsnyttiga på så kallade prioområden att lättare bidra till samverkan mellan föreningar, kommunen och enskilda mellan varandra och mellan andra enskilda.

Mellerud kommun har planer på att samverka med krisberedskap, att eventuellt kunna rusta upp bygdegårdar, för att ha som infopunkt/vattenutlämning eller samlingsplats vid kris.

Ett lokalt kunskapsstöd i form av uppsökande verksamhet från kommunens sida! Söka upp platserna och föreningarna som inte är/verkar lika aktiva eller är lika mycket i rampljuset (svårare att nå är lättare att ignorera...).

Att få tjänstepersoner att jobba lite utanför boxen. Att inte bara göra det man måste utan det man kan (handlar inte om att tjänstepersoner nödvändigtvis måste vara överengagerade i frågan och jobba övertid). Det är också ett bra stöd att inte vara så rigid. Styrningsfråga från politik och ledning!

Uppsökande verksamhet för att ha koll – hur har ni det, vilka utmaningar har ni, hur ser ni på er verksamhet kommande år? Finns massa frågor man kan ställa som ger en bild av föreningslivet utan att styra. Vi har en sådan karta för våra föreningar som ska ge en snabb bild av hur föreningarna mår så att man kan planera resurser efter hur många aktiva föreningar man har.

LUNDS
UNIVERSITET

Perspektiv på samverkan mellan stat och civilsamhälle

ROBERTO SCARAMUZZINO

Min forskning om samverkan

- Har studerat överenskommelser och dialogprocesser på nationell nivå som en del av lanseringen av "En politik för det civila samhället" (2010).
 - Överenskommelser som en form av institutionaliserad samverkan
- Har genomfört två utvärderingar av ett samverkansprojektet i Skåne med focus nyanländas integration och etablering
 - NAD = Nätverk, Aktivitet och Delaktighet
- Mer generellt ett intresse för relationer mellan det offentliga och civilsamhället:
 - Villkor för deltagande och inflytande i policyprocesser
 - Konsekvenser av finansiering och service på uppdrag för organisationers självständighet och oberoende m.m.

Samverkan

- Kan definieras på olika sätt: all form av relation vs. en relation med särskilda kännetecken
- Kan syfta till olika saker: allt ifrån problemformulering, beslutsfattande och implementering (olika faser i en policyprocess)
- Kan inkludera en överföring av resurser: olika typer av finansiering
 - Föreningsbidrag
 - Projektbidrag
 - IoP
 - Upphandling m.m.

Samverkan

- Samverkan som en särskild typ av relation som skiljer sig från andra möjliga relationer:
 - Komplementaritet dvs. arbetar parallellt med olika saker men mot samma mål
 - Kooptering dvs. arbetar tillsammans men ens målsättningar påverkas och styrs om för att efterlikna den andres
 - Konflikt dvs. arbetar mot olika mål med olika medel
- Frågan om "asymmetriska" relationer, makt och styrning har varit central i forskningen

Samsyn och samverkan

- Samverkan för att beteckna en form av samarbete där man har ett gemensamt syfte och mål och man delar uppfattningen av vilka medel man ska använda för att komma dit.
- Det ska också finnas ett bejakande av olikhet och pluralism (t.ex. i ansvarsområden). Samverkan behöver inte betyda att parterna är jämbördiga men att det finns tillräckligt mycket samförstånd för att ingen av parterna ska vilja styra och kontrollera den andra.

Samverkan mellan civilsamhälle och stat

- Förutsätter ett samhälle uppdelat i sektorer: civilsamhället (t.ex. föreningslivet) och den offentliga sektorn (t.ex. stat och kommun)
- Ökat tryck på samverkan mellan sektorer genom ändrad fokus i
 - i policyprocesser från toppstyrning till samhällsstyrning (deltagande och inflytande genom dialoger, råd, partnerskap, överenskommelser m.m.)
 - i produktionen av välfärd mot privatisering genom olika former av utförande av tjänster på uppdrag av det offentliga (och olika typer av finansiering)
- I Sverige har sex principer etablerats (i de flesta överenskommelser):
 - Självständighet och oberoende
 - Dialog
 - Kvalitet
 - Långsiktighet
 - Öppenhet och insyn
 - Mångfald

En organisatorisk utmaning

- Varje sektor har sin egen logik
 - Offentlig sektor: juridiskt styrda byråkratier, anställer tjänstemän, finansieras genom skatten, styrs av offentliga omröstningar (val) och drivs av allmänintressen och behov
 - Civilsamhället: föreningar, engagerar medlemmar och volontärer, finansieras av avgifter och donationer, styrs av privata omröstningar (årsmöten) och styrs av engagemang i ett specifikt uppdrag

NAD: ett samverkansprojekt

- NAD (Nätverk, Aktivitet och Delaktighet) är ett samarbete mellan Länsstyrelsen, Region Skåne, Arbetsförmedlingen och idéburen sektor via Nätverket.
- NAD utvecklar och förmedlar aktiviteter som erbjuds som en del av den etableringsplan som Arbetsförmedlingen upprättar tillsammans med den nyanlända.
- NAD syftar till att underlätta för nyanlända flyktingar att delta i olika typer av aktiviteter i idéburna organisationer och på så sätt träffa andra människor som en delar intressen med.
- Sådana aktiviteter kan vara hälsofrämjande, skapa sociala nätverk och stärka språkinläringen.
- Grunden för samtliga aktiviteter i projektet är frivilligheten, det vill säga att deltagaren själv vill ha denna aktivitet i sin plan.

Hur ska vi förstå förutsättningarna för samverkan

- Samverkan förutsätter en viss koordinering i föreningslivet
 - Nätverket Idéburen Sektor Skåne som representant och part i relation till Arbetsförmedlingen
- Samverkan förutsätter ett gemensamt syfte och mål
 - målet med NAD är bättre etablering genom bättre språk, nätverk och hälsa som ska uppnås genom nyanländas deltagande i föreningslivet
- Föreningarnas "särart" (hur de skiljer sig från offentliga myndigheter) tillvaratas för att "mervärdet" av deras aktiviteter ska kunna gagna målgruppen
 - Det finns tecken på att det är just i föreningarnas "särart" (t.ex. bredare syn på integration) som deltagarna upplever ett "mervärde" (t.ex. att kunna lära sig svenska i samband med olika föreningsaktiviteter på ett naturligare sätt)

Kunskap och frågor för framtida forskning

- Det finns en hel del forskning om relationen mellan det offentliga och civilsamhället, om villkor och utmaningar för samverkan
- Det finns en hel del forskning om civilsamhällets betydelse för välfärd, integration, samhällsutveckling m.m.
- Vad vet vi om huruvida samverkan leder till ett bättre utfall? T.ex. bättre beslut eller bättre tjänster?
- Har samverkan ett värde i sig eller består dess värde i att det gör en skillnad för verksamheter, målgrupper m.m.?

LUNDS
UNIVERSITET